

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876
NO. 204. — ŠTEV. 204.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 31, 1925. — PONDELJEK, 31. AVGUSTA 1925.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

DOGOVOR ZA ZAVAROVANJE ROV

Deset tisoč pumpačev in mehanikov bo ostalo na delu tekom prekinjenja obratovanja. — Delodajalci so pričeli sestavljati svoje načrte. — Pravijo, da se bodo vedno borili proti ponavljajočim se štrajkom v industriji.

PHILADELPHIA, Pa., 30. avgusta. — Delodajalci in premogarji so se po enodnevni mrtvilu dogovorili glede pogojev, na temelju katerih bo ostalo deset tisoč pumpačev, elektrikov, inžinirjev, stražnikov in drugih na delu v rovih tekom štrajka, ki ga je odredila premogarska unija.

Unijski voditelji so takoj pismenim potom poslali nadaljnja povelja za prekinjenje obratovanja 325 krajevnim unijam v antracitni pokrajini.

Med tem časom pa so zavzeli lastniki premogarjev nadaljno sovražno stališče napram premogarjem, ko so izdali ugotovilo glede bodoče politike, o katerem pravijo premogarji, "da zahteva večno trajajoč kontrakt ter neprestano padajoči mezdno lestvico." Premogarji so izjavili, da bodo brez prestanka nasprotovali tem tendencam delodajalcev.

Ta provokativna objava delodajalcev, na katerem je podal mezdni komitej svoje poročilo glede delovanja tekom zadnjih pogajanj s premogarji. Mezdni komitej delodajalcev je zastopal 115 premogovnih korporacij in kompanij.

Tozadevno poročilo je predložil W. W. Inglis, predsednik Glen Alden Coal Company in načelnik komiteja delodajalcev. Na koncu svojega poročila je ugotovil:

— Vspričo sedanjega položaja priporoča vaš komitej odločno, da vzdrže delodajalci odločno stališče za arbitracijo sedanjih diferenc, da se prepreči ponovitev štrajkov.

Komitej je prepričan, da bi morala imeti vsaka uravnava trajen značaj, z določbo preureditve mezdne lestvice od časa do časa, da se dovoli našim proizvodom take cene, da bodo mogli tekmovali z drugim kurivom.

Dogovor glede vzdržanja rovov se je glasil:

— Dogovorjeno je med zastopniki delodajalcev ter zastopniki okrajev 1, 7 in 9. United Mine Workers of America naslednje:

— V slučaju štrajka v antracitni pokrajini po 31. avgustu tekočega leta naj ostanejo možje, potrebeni za primerno zavarovanja in ohranjanje lastnine na delu, na temelju naslednjih določb:

— Vsi ti možje naj dobivajo uravnane plače, ki bi bile posledica kateregakoli poznejšega dogovora med prizadetima strankama.

Premogarji niso zahtevali zase nikake zmage glede pogojev za vzdržanje rovov, vendar pa so izjavili, da pomenjajo pogoji "izdatno izboljšanje."

Meščanski komitej proti stavki v Wilkes-Barre, kateremu načeluje John Uhl, posluje še naprej, ker se ni dal prestrašiti vsled svojega neuspeha, da spravi delodajalce in zastopnike premogarjev skupaj. Glasi se, da bo nadaljeval komitej s svojimi navori, da izposluje uravnavo.

Tvrda Burns Brothers v New Yorku je objavila včeraj, da je na železniških jardih krog New Yorku toliko antracitnega premoga, da bo zadostoval za najmanj dva meseca. Edina nevarnost obstaja v tem, da bi prenaglieno in mrzlično nakupovanje zmanjšalo tozadevno zalogo, vsled česar bi cene seveda poskočile.

Krog prvega septembra bodo poskočile cene antracitnega premoga v New Yorku za 25 centov pritoni, kot se zgodi običajno ob tem letnem času.

RIFČANI DOBRO NAPREDUJEJO.

UMIRAJOČA JE OTOŽILA STRICA ZAPELJEVANJA.

FEZ, Maroko, 30. avgusta. — Rifčani so zopet obnovili svojo ofenzivo. V bližini gorenjega teka reke Leben se je pojavilo 4000 mož, ki so prizadeli Francozom velike izgube.

Maršal Petain, ki je dosegel na francosko fronto, dela načrte za novo ofenzivo.

Neki Edmund Pickup, pravni zastopnik Mrs. Margarete Heymann, je predložil okrajnemu sodišču v Brooklynu tožbo, v kateri zahteva \$50,000 odškodnine radi odtujevanja ljudi.

Ciprav je bilo vodovje danes v kanalu precej burno, se je pozneje vreme izboljšalo ter je upati, da bodo ameriški plavalci mogoče vporoziti nadaljni poskus, da preplava Angleški kanal.

Isak Helmy, egipčanski plavalec, je tudi pripravljen obnoviti svoj poskus, da preplava kanal.

GRIZ NEZ, Francija, 30. avg.

Argentinska plavalka Harrison je končno opustila svoj namen, da preplava Angleški kanal. V ponedeljek bo odpotovala v Anglijo, čeprav se bo napotila proti do-

ANGLEŠKI IGRALCI ZMAGALI

Pred kratkim so se vrstile v Forest Hills na Long Islandu tekme za prvenstvo v igralju tenisa. Tekme so se udeležili najboljši ameriški in angleški igralci. Angleži, ki jih vidite na sliki, so zmagali.

Stavka majnarjev bo povsem mirna.

Premogarji bodo stavkali brez piketov ter se skušali vzdržati vseh nedov. — Voditelji premogarjev so se utaborili v Philadelphiji. — Pravijo, da se prav nič ne boje stavkokazov.

PHILADELPHIA, Pa., 30. avg. stavkarški glavni stan antracitnih premogarjev si bo nahajal v Bellevue-Stratford hotelu v tem mestu, kakor hitro bo v torek zastavkoval 158,000 antracitnih premogarjev.

John L. Lewis, mednarodni predsednik United Mine Workers in načelnik mezdne podkomiteja šestih članov, bo vodil strategijo delavcev v njih boju z delodajalcem. Njegov gavni stan se bo nahajal v hotelu, v katerem je izdal protokoli četrtek poziv na stavko.

Glavni stan stavkarjev, bo vključeval poleg Lewisa mednarodnega predsednika Murray-a, Ellis Searlesa, urednika United Mine Workers Journalsa ter nadaljnje predstavitelje unijskih uradnikov.

Tomaž Kennedy, tajnik in zakladničar premogarske unije, bo aktivno vodil boj stavkujočih premogarjev.

Premogarji so objavili da ne bi nikaknih piketov pri rovih. Prav nič se nameče ne boje, da bi skušali delodajalec obratovati rove z neunijskim delom. Pet in devet deset odstotkov premogarjev se je izjavilo za stavko in pesčico neunijskih premogarjev. Javlosinski v antracitnih rovih, ne more opravljati dela na primeren način.

Truda bo še enkrat poskusila v ponedeljek.

BOULOGNE, Francija, 31. avg. Gertruda Ederle, znana ameriška plavalka, ki ni opustila svojega namena, da preplava Angleški kanal, in sicer v ponedeljek, je tokom celega včerajnjega dne nadaljevala s svojimi vežbami.

Ciprav je bilo vodovje danes v kanalu precej burno, se je pozneje vreme izboljšalo ter je upati, da bodo ameriški plavalci mogoče vporoziti nadaljni poskus, da preplava Angleški kanal.

Isak Helmy, egipčanski plavalec, je tudi pripravljen obnoviti svoj poskus, da preplava kanal.

GRIZ NEZ, Francija, 30. avg.

Sporazum med Anglijo in Mehiko.

Sporazum, ki je bil dosežen med angleško in mehiško vlado, bo pomemjal oživljenje mehiške trgovine. — Povsem nepričakovano priznanje vlade je bilo posledica izboljšanega finančnega in ekonomskega stanja Mehika.

MEXICO CITY, Mehika, 30. avgusta. — Tukaj se je pojavila povsem nepričakovana novica, vsebovana v oficijelnu obvestilu Arona Saensa, mehiškega zunanjega ministra, da so je zopet obnovljeni diplomatski odnosi med Anglijo in Mehiko.

V zadnjem času se je vrednost mehiških obveznic na newyorkščini neizmerno povečala in sicer v glavnem radi obvestila Callesove vlade, da bo Mehika zavrstila vsem inozemskim obveznim, soglasno z dogovorom, ki sta ga sklenila Lamont in De la Huerta.

Kljub temu pa niso vedeli niti najboljše informirani politični in finančni krogi, da bo v kratkem prijateljsko rešen mehiško-angleški problem in sicer po desetih letih edtujenja. Posledica tega je, da nudi danes mehiški položaj jasneje sliko v finančnem in ekonomskem oziru kot še daj v zadnjih par letih.

Neumno bi bilo trditi, da ne bo imelo angleško priznanje nobene materialnega učinka na tu kažejoči ameriške interese.

Že dolgo vrosto let je izvajal ameriški biznes praktičen monopol nad mehiško trgovino, a trenutno vso vpraševanje, da ima Anglija v mehiški republike investiran kapital, ki predstavlja okroglo sveto 250,000,000 angleških funtorjev.

Ničesar oficijelnega se ni dosežen, da bi objavilo tukaj glede temelja, na katerem je bilo obnovljeno priznanje, a vsi merodajni krogi so prepričani, da so se vse razprave med mehiškim in angleškim zunanjim uradom tikala mehiških obligacij v Angliji in da je bila sklenjena praktična metoda, kako uravnavati tozadovne obveznosti.

Vse kar more upati Johnson tem poti prihodnjega zasedanja, bo neformalna razprava o tem predmetu. Zahiteval bo glasovanje glede predloga, a ga najbrž ne bo mogel dobiti.

RIM, Italija, 30. avgusta. — V fašistovska milice so moralni danes vstopiti vsi telegrafski in poštni uslužbenci. Kdor ni hotel tega storiti, je bil odpuščen iz službe.

JEKLARSKI ŠTRAJK V BELGIJU KONČAN.

BUSEJ, Belgija, 30. avgusta. — Tokajšnji jelekari, ki so štrajkali šest tednov, so sklenili, da se vrnejo na delo. Vsega skupaj je štrajkalo petindvajset tisoč mož.

Nazadnjaška odredba.

Republikanski kongresnik Johnson iz Washingtona bo vložil predlogo, koje namen je prisiliti inozemce, da si preskrbe certifikate o postavnom vstopu v deželo. — Iztočne države bodo brez dvma oponirale.

WASHINGTON, D. C., 30. avg. Kongresnik Albert Johnson iz Washingtona bo vložil v zadnjem kongresu predloga, ki naj bi avtorizirala izdajo "identifikacijskih certifikatov" za inozemce, staničajoče v Združenih državah. Njegova tozadovna prizadevanja pa so ostala brez uspeha. Sedaj pa pripravlja Johnson za prihodnje zasedanje kongresa še bolj radikalno odredbo.

Predlagal bo namreč, da se prišteje inozemec k registraciji in sicer po določeni dobi. Na ta način bi si moral inozemci izpostavljati certifikate, ki bi ugotovljali, da so prišli postavni potom v v deželo.

Nekatere člane kongresa so predlagali, da se zahteva od vseh inozemskih družin po \$25 za identifikacijske izkaznice, a to ni ideja kongresnika Johnsona. On namenjava napraviti brez takih labikov, kot le mogoče.

Johnson je mnenje, da bi prištejala tako odredba veliko zavrnjala. — Predlagal bo namreč, da se prišteje inozemec k registraciji in sicer po določeni dobi. Na ta način bi si moral inozemci izpostavljati certifikate, ki bi ugotovljali, da so prišli postavni potom v v deželo.

Nekatere člane kongresa so predlagali, da se zahteva od vseh inozemskih družin po \$25 za identifikacijske izkaznice, a to ni ideja kongresnika Johnsona. On namenjava napraviti brez takih labikov, kot le mogoče.

Johnson je mnenje, da bi prištejala tako odredba veliko zavrnjala. — Predlagal bo namreč, da se prišteje inozemec k registraciji in sicer po določeni dobi. Na ta način bi si moral inozemci izpostavljati certifikate, ki bi ugotovljali, da so prišli postavni potom v v deželo.

Zato je Johnson predlagal, da se zahteva od vseh inozemskih družin po \$25 za identifikacijske izkaznice, a to ni ideja kongresnika Johnsona. On namenjava napraviti brez takih labikov, kot le mogoče.

Zato je Johnson predlagal, da se zahteva od vseh inozemskih družin po \$25 za identifikacijske izkaznice, a to ni ideja kongresnika Johnsona. On namenjava napraviti brez takih labikov, kot le mogoče.

ZAVEZNIKI IN NJIHOV DOLG V ZDR. DRŽAVAH

Pariz je dementiral poročilo, da obstaja zarota, ko je namen je opehariti Zdr. države. — Odločno so zanikali francoski manevri, glede skrčenja obrestne mere za francoski dolg v Ameriki. — Akcija Anglije je odvisna od akcije Washingtona.

PARIZ, Francija, 30. avgusta. — Francosko-angleška pogajanja glede dolga so dosegla le točko minimalnih predlogov, katere je angleška vlada pripravljena sprejeti. Ponudbe angleškega finančnega ministra so bile stavljene s pridržki, katerih francoski finančni minister ni sprejel.

Te ponudbe bo finančni minister Cailaux predložil ministrskemu svetu. Če se bo izkažalo, da jih je mogoče sprejeti, bo vprizorjena zaključna akcija Francije šele potem, ko bo francoska misija v Washingtonu zaključila svoje delo.

V oficijskih krogih se je izvedelo, da krožijo v Združenih državah poročila, da manevra francoske vlade z Angleži v namenu, da nekako prispi i Združene države, da ne zahtevajo od Francije več kot je Anglia pripravljena sprejeti. Tozadovna poročila se odločno zanikuje. Pogajanja z angleškim zakladniškim uradom so se pričela, ko je stopil Filip Snowden, angleški finančni minister v kabinetu MacDonalda v stik s takratnim francoskim finančnim ministrom Clementelom v kabinetu Heriotta. Tozadovna pogajanja pa so bila brezuspešna. Nekaj uspeha je bilo šele julija meseca, ko so se francoski izvedenci posvetovali v Londonu z angleškimi izvedenci.

Ta konferenca, ki je sicer izčistila ozračje za posnežja pogajanja, pa ni imela nobenega pozitivnega uspeha. V Londonu so izjavili, da je treba storiti nekaj bolj definitivnega, predno bi odšla komisija glede dolga v Washington in da je vse prej kot dvorljivo pričeti s pogajanjem, ne da bi pokazali zanimanja za nadaljevanje teh pogajanj. Približno jasen sporazum glede medsebojnega stališča pa je bil dosežen sedaj, čeprav ni bil podpisani nikak dogovori. Francosko stališče obstaja v tem, da se zavlačuje definitivno akcijo do časa, ko bo sklen

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
(A Corporation)Frank Baker, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voices of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York sa celo leto — \$7.00
in Kanado	\$6.00
Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00
Za nizozemstvo sa celo leto — \$7.00	
Za četrti leta	\$1.50
Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemni nedelj in praznikov.

Dopisi bres podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli po Money Order. Pri spremembri kraja narodnosti, pričakujte, da se nam tudi prejšnje bivališče naznati, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

BARAGA, NEMCI IN NAŠI KLERIKALCI

Vsem Slovencem, posebno pa ameriškim, je znano, da je bil Friderik Baraga, veliki indijanski apostol, eden pionirjev civilizacije na severo-zapadu, Slovenec po rojstvu in krvi.

Slovenski živelj v Ameriki je lahko ponosen nanj, kajti njegovo delovanje med divjimi Indijanci Severne Amerike v enem času, pred skorostotimi leti, kaže, da je v našem narodu še dobitnost, pozitivnost in navdušenja za velike ideje in da se lahko prišteva vsled tega med prvoboritelje pri razširjanju civilizacije.

Kot znano, je izšel Baraga iz ponižne slovenske družine.

Rojen je bil v Mali vasi, njegov oče je bil gozdar in njegova mati je bila sorodnica znanega nemškega pisatelja Anastazija Gruevna, ki je bil v resnici grof Aleksander Turščak.

Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, kjer je bil njegov pokrovitelj Jurij Dolinar, profesor cerkvenega prava in cerkvene zgodovine v Ljubljanski bogoslovni.

Po dovršenju gimnazijskih študij je odšel Friderik Baraga na Dunaj, da študira pravo.

Počasi pa se dozoreval v njem sklep, da postane duhovnik. Krog leta 1819 se je konečno zatrdo odločil. Kljub temu pa je dovršil svoje juridične študije, nakar je vstopil v ljubljansko semenišče.

Leta 1823 je bil posvečen v duhovnika, in vse svoje posvetne pravice glede dedičine je dal prepisati na svojo sestro Amalijo ter se odpovedal celo letni odpravnini, katero mu je hotela sestra dati.

Služboval je kot kaplan v različnih krajih, in konečno je sklenil postati indijanski misijonar. Pisal je nadškofu Fenwicku v Cincinnati, ki mu je takoj povoljno odgovoril.

Proti koncu leta 1830 je došpel v Havre de Grace in v pričetku naslednjega leta je prišel v Cincinnati. Tam je ostal preko zime, da izpolnil svojo angloščino. Spomladi istega leta pa je prišel s svojim dejanskim misijonarskim delovanjem.

Uspeli, katere je dosegel Baraga kot misijonar, posvečen izključno le svojemu vzvišenemu poklicu, so slovenskim rojakom preveč dobro znani, da bi jih bilo treba posamič navajati.

Kot znano, so segale ob onem času Združene države le do Allegrije pogorja.

Vse, kar se je stezalo preko tega pogorja, je bila divjina polna belokožečem sovražnih indijanskih plemen, ki so smatrala vsega belega človeka, ki je slučajno ali namenoma zašel v njih ozemlje, za dobrodošel plen. Kljub temu pa je ostal Baraga veren svoji analogi in njegovo ime je prišlo v zgodovino civiliziranja ameriškega kontinenta.

Vse večje zgodovinske knjige. Združenih držav nam predstavljajo Barago kot enega prvih pionirjev, ki so radi vpliv mlade republike preko sorazmerno ozkih meja, ki so stajale ob onem času.

Sedaj pa se je oglesil neki nemški doktor modrostovja, Ernest Rose, s trutnijo, da Baraga sploh ni bil Slovenec, temveč Nemec in da se je le slučajno naučil slovensčino, ker je bil rojen na Kranjskem in ker je tam študiral in tudi v pričetku služboval.

Tozadnji članek, kojega glavni namen je bil seveda laškati nemški samozavesti v Ameriki, je izšel v tedniku "Deutsch-Amerika", ki izhaja v New Yorku ter služi povlečanju vsega, kar je nemška.

Vse to prizna učeni doktor filozofije, Ernest Rose.

Ni treba, da bi mi začesarjali slovenski izvor škofa Barage, ki ni vedel nicesar o narodnostenem boju, ki divja sledi in ki si ni mogel mislit, da bodo skušali nemška pisma, katera je pisala takrat svoji sestri Amaliji, izrabiti kot dokaz njegovega nemškega pokolenja in mogoče celo mišljena.

Tukaj je poleg za našo frančiškansko gospodo, kje glavni napor se osredotočujejo krog ustanavljanja nekake starokradske klerikalne stranke v Ameriki in uničenja vseh, še tako iskrenih, ki ne trobijo v njih rog.

(Nadaljnji članek sledi.)

"Italijanski kruh Italijanom." Prepoved hohenzollernskih zavetov v Nemčiji.

Rimski "Epoca" poroča, da bo stalni žitni odbor pričel z gorjajo veliko propagando za dobovo omenjeno žito. Muščolini je posplošil izobčenje črno-beločrnočrno žito. Muščolini je dovoljil, da se ministru Pavlu Radiću in Stjepanu Radiću izvani samomor, a ga ni takoj ovrednotil.

Pruski notranji minister Severe je prepovedal na uradnih postopkih izobčenje črno-beločrnočrno žito. Muščolini je dovoljil, da se ministru Pavlu Radiću in Stjepanu Radiću izvani samomor, a ga ni takoj ovrednotil.

Slavnost petnajstletnice društva št. 99, JSKJ.
Moon Run, Pa.

Slika predstavlja ustanovitelja društva, prvega predsednika in prvega tajnika, ki sta ostala na svojih mestih vseh petnajst let društvenega obstanka. Frank Marek, predsednik (na lev), Frank Podmilšek, tajnik (na desn).

Dopis.

Monn Run, Pa.

pri Zabrovih (Gertrude Gorjup); borač (John Čuk).

Društvo sv. Frančiška, št. 99, J. S. K. J. priredi na Delavski pranik dne 7. septembra veliko veselico v proslavo 15-letnice svojega obstanka. Slavnost se bo vrila v Slov. Podp. Društ. Domu. Pričetek ob dveh popoldne.

Program slavnosti bo sleden:

1. Slavnost otvor s primernim govorom društveni predsednik Frank Maček.

2. Govori društveni tajnik Frank Podmilšek.

3. Govori glavni predsednik J. S. K. J., Anton Zbušnik.

4. Drugi govorniki.

5. Vpravitev igre "Tri sestre" pod vodstvom Rud. Gorjupa.

6. Ples in druge zabave.

"Tri sestre" je igra v treh dejajilih. Nastopajo osebe: Orel (Michael Jerala); Helena, njegova žena (Frances Mohovec); Majda, Špela, Ana, hčere (Ivana Skerl, Mary Tone in Frances Maček); Anton (Jac. Skerl); Zabrov France (Frank Močnik); Jera, dekla

Frank Podmilšek, tajnik.

Iz Slovenije.

Vlom v Črnomlju.

V noči na 14. avgusta so se vložile splazili v trgovino Petra Korecia v Črnomlju. Razmetali so vse in odnesli končno 40 kosov moškega in ženskega manufakturnega blaga in sicer sukno, volnen saten ter več različno pisanje kontinenje in pa 22 moških žametnih klobukov v skupni vrednosti 27,000 Din.

Neurje v Kamniku in okolici.

Te dni dopoldne je divjala v kamniški okolici strahovita nevinita, ki je napravila na poljih in sadnih vrtovih ogromno škodo. Na Veliki Planini je ubila strela pri gevedi. Tresčilo je tudi v kobilec posestnika Kočarja v Duplje. Kamniški gasilci so z izredno hitrim nastopom dokazali svojo izvezbanost, kakor tudi, da se tudi v najhujšem viharju ne strašijo pohititi nesrečnikom na pomoč.

Radič v Ljubljani.

Ker je imel gorenjski brzovlak veliko zamudo, sta se ministri Pavle Radić in Stjepan Radić izvani samomor, a ga ni takoj ovrednotil.

Ljubljana, 28. avgusta.

Pruski notranji minister Severe je prepovedal na uradnih postopkih izobčenje črno-beločrnočrno žito. Muščolini je dovoljil, da se ministru Pavlu Radiću in Stjepanu Radiću izvani samomor, a ga ni takoj ovrednotil.

Radič v Ljubljani.

Ker je imel gorenjski brzovlak veliko zamudo, sta se ministri Pavle Radić in Stjepan Radić izvani samomor, a ga ni takoj ovrednotil.

Radič v Ljubljani.

Ker je imel gorenjski brzovlak veliko zamudo, sta se ministri Pavle Radić in Stjepan Radić izvani samomor, a ga ni takoj ovrednotil.

Peter Zgaga

Urednik je dobil značilno pismo, pisano na pisalni stroj.

Pismo se glasi:

Cenjeni gospod urednik:

Danes, po dolgih tednih imam vendar toliko časa, da sedem k pisanemu stroju ter vam napišem par vrstic.

In zaupam vam tudi veselj skrivnost, da je na mizi poleg mene cel kvart pravega importiranega žganja.

Prijetelj, ki se je te dni vrnil iz domovine, mi ga je prinesel iz Pariza.

Izpel sem ga že en kozarec. Hm, kako je slastna ta roba.

No, dajmo ga še en kozarec, da bo šlo pisanje temeljne od rok.

Kaj mislite vi, gospod urednik e prohibiciji?

Ali ni to največja neumnost, kar so jih mogli izmisli v Washingtonu?

Ali je res zločine tisti, ki se ne pokori prohibiciji postavi?

Po mojem mnenju ni in ne morebiti.

Že ustanovitelji Amerike se ga niso branili.

Čital sem o George Washingtonu, da je sempatizal kot ljudje, ki se ne pojavejo v bližini meje.

Meni nič za rum, rad pa imam res dobro robo, naprimer tako priča kot je zdjale pred menoj.

Četrti kozarec sem ga že, govoril urednik. Prav rad bi vam dal malo pokuknjo, pa ste žal predala v daljnjem neWyorku.

Torej kot sem že prej rekel Jaz se ne smatram za zločince, ako v drugih ozirih dober državljan in se pokorim vsem drugim postavljanim.

Moj oče je bil, moj stari oče ga je pili in ne se motim, ga je tudi moj pravstari oče praf rad zaužival.

Ne morete si misliti, gospod urednik, kako lepo se blisketa v tiskeni.

Ško, da, da ga je sranno pool.

Nak, slošinec pa že ni sem in ne morem biti, četudi pravi postava, da so vsi čločinci, ki pijijo vse, kar ima v sebi več pol pol cropena alholha.

Tako je močram še 1 (kozarec), da bo šlo pisanje boljši od rok.

Pa kaj mislite da ga tišti ne piyejo, ki so utstvarili to neštevno porhibribščijo?

Le meni verjamete, da ga, same che prodejo da onega.

Jaž bi perdragal, nececes biši ki smo za pijočo sgupe zberemo in pošljemo veliko dLEksacijo katere mora zgomadi-rati de se To nedeljnjo reč kkkhitro odpravi— kikihitro odpravi.

EAJ smo vse cešnako utvarjeni in MOgra biti Emakka — GG — praAvica Za vse.

Ce bzaMemo zadnje lutsko tisteTje, se Vidi gospod Uredning da ni enake pravice za vse. Moramo RESITI naSE Ameriške idejaljle ob se bo ŠIO vse prihujdič. Nak

Se za 2 kožrčka ga je v skletnenici, meni je Je tako Malo pri Srzu.

Toda tppajvrafnar mi malo načaja Ne moRem vse))) ga pove DaTi kaKor bi Rad . . . — ig.

Zdi se Mi da bo mMoJa reziliosolucija pravčašno sprjeta in do bo KMAU pri Šel ře KaK tppajvrafnar mi malo načaja Ne moRem vse))) ga pove DaTi kaKor bi Rad . . . — ig.

Zdi se Mi da bo mMoJa reziliosolucija pravčašno sprjeta in do bo KMAU pri Šel ře KaK tppajvrafnar mi malo načaja Ne moRem vse))) ga pove DaTi kaKor bi Rad . . . — ig.

Zdi se Mi da bo mMoJa reziliosolucija pravčašno sprjeta in do bo KMAU pri Šel ře KaK tppajvrafnar mi malo načaja Ne moRem vse))) ga pove DaTi kaKor bi Rad . . . — ig.

Zdi se Mi da bo mMoJa reziliosolucija pravčašno sprjeta in do bo KMAU pri Šel ře KaK tppajvrafnar mi malo načaja Ne moRem vse))) ga pove DaTi kaKor bi Rad . . . — ig.

Zdi se Mi da bo mMoJa reziliosolucija pravčašno sprjeta in do bo KMAU pri Šel ře KaK tppajvrafnar mi malo načaja Ne moRem vse))) ga pove DaTi kaKor bi Rad . . . — ig.

Zdi se Mi da bo mMoJa reziliosolucija pravčašno sprjeta in do bo KMAU pri Šel ře KaK tppajvrafnar mi malo načaja Ne moRem vse))) ga pove DaTi kaKor bi Rad . . . — ig.

Zdi se Mi da bo mMoJa reziliosolucija pravčašno sprjeta in do bo KMAU pri Šel ře KaK tppajvrafnar mi malo načaja Ne moRem vse))) ga pove DaTi kaKor bi Rad . . . — ig.

Kapitan Marryat:

JOSEPH RUSHBROOK

Za "Glas Naroda" priredil G. D.

32

(Nadakjevanje)

Dvaindvajseto poglavje.

Kot dogovorjeno sta se naslednjega dne McShane in Donahue zopet oglašila pri Mr. Trevorju in po posvetovanju, ki je trajalo pol ure, so se vsi trije dogovorili, naj skupna oba prijatelja govoriti z Austinom ter nato sporočiti odvetniku, kaj sta dognala. McShane in Donahue sta najda konje ter se vozila tako hitro, da sta dosegli do gradu že ob šestih popoldne.

Pripelito se je, da je Austin vprašal dan poprej po njegovi ženi. Služabnik mu je sporočil, kar je rekla Mary in Austin, ki je bil zelo nataknjen, je poklicko kočijača, da ga vpraša, če je prijateljica Mrs. Austin res močno bolna. Mož je rekel, da se ni peljal k bolni prijateljici, temveč v bližnje mesto, kjer je vzela poštni voz. To skrino počenjanje žene ni moglo ugajati človeku Austinovega značaja. Po noči brez spanja ter dnevu ki je tudi mlinil v nestrenpm pričakovanju povratka žene, je bilo četrti ropanje voza in pred gradom se je ustavil voz McShane. Na vprašanje, če je Mrs. Austin doma, je odbrnil služabnik, da bo pogledat in Austin, ki je spravljal v stik ta navadni obisk z dejstvom, da je žena izginila, je pripravil obisk. Sicer se je zginal, ko je izvedel imena, a se ohrabril ter obstal pokonec poleg mize.

— Mr. Austin, — je priesel Donahue, — državila sva si obiskati vas v važni zadevi. Nimaya sicer časti poznavati vas, Mr. Austin, a ce se ne motim, smo služili v prejšnjih časih v istem polku.

— Nočem zanikati dejstva, gospoda, da sta me poznala v drugih okoliščinah, — je odvrnil Austin očitno. — Prosim, sedita ter me nato obvestita o namenu vajinega obiska.

— Ali sntem vprašati, Mr. Austin, — je reklo McShane, — če ste v zadnjih par dneh čitali liste?

— Ne sedaj se spominjam. Prav proti navadi v hiši nisem te kom zadnjih par dni dobival listov.

— Gotovo so vam jih odtezali, da bi ne čitali vesti.

— Ali sntem vprašati, v čem je obstajala ta vest?

— Tikača se je sodne obravnave ter odsodbe nekega Rushbrooka na deportacijo radi umora nekega Byresa, — je odvrnil McShane. — Najbrž veste, Mr. Austin, da je to vaš sin.

— Potem mislim, da ste se sestali z dotedno osebo in da vam je zaupala to?

— Pač smo videli dotednega človeka, a on nam tega ni zaupal, — je odvrnil Donahue. — Upava pa, da ne boste tega zanikali.

— Ne morem si misliti, zakaj ste prišli semkaj ter me izpravljate, — je reklo Austin. — Vzemimo, da imam sina in da je ta sin res izvršil dotični zlon, vajtu to gotovo ne briga.

— Dovolite, najprvo dokazati vam, — je reklo McShane, — da je to res vaš sin. Živel sti v Grassford, kjer je bil izvršen umor. Vsled tega je vaš sin pobegnil ter prišel v roke tedanjega kapitana in sedanjega generala Donahue. Vašega sina je nato prepustil meni in jaz se mogo posimovil. Ko pa je bil v nekem zavodu, ga je spoznal šolmočer Furness. Zopet je pobegnil, da se izogne arretaciji. Od takrat ga nisem več videl, dokler ga nisem obiskal včeraj ter govoril z njim, — v istem trenutku, ko je njegova mati, Mrs. Austin, zapustila cilico v Exeter, kjer se revez sedaj nahaja.

Austin se je zginal. Odsotnost žene je bila vsled tega pojavnjena. Nič več ni mogel tajiti, da je Joe njegov sin. Po kratek premisliku je reklo:

— Hvala vam za naklonjenost, katero ste izkazali mojemu ubogemu sinu in žal mi je, da se nahaja v tako mučnem položaju. Se daj, ko vem, bom storil vse, kar je v moji moći. Še več drugih Rushbrook je v Angliji in ne smeta biti prestanečena, da ne morem trenutno priznati, da je zadeba mojo družino takra sramota.

Ne smemo si misliti, da je bil Austin res miren, če je mirno odgovarjal McShanu. Od početka pogovora je bil skrajno razburjen in napeti je moral vse svoje sile, da se obvlada. Kljub temu pa se je kazalo na njegovem obrazu, kar se je vršilo v njegovi notranjosti.

— Ker ste priznali, da je Joseph Rushbrook vaš sin, — je reklo McShane, — mi pač dovolite vprašanje, kaj namenavate storiti za njega. Ali hocete dovoliti, da se postavo izpolni ter ga deportira za celo življenje?

— Kaj naj storim, gospodje? Obsojen je in bojim se, da bodo vsa moja prizadevanja brezuspešna.

— Mr. Austin, če bi bil kriv, bi se jaz ne potopal zanj. — Prepričan pa seh o njegovih nedolžnosti. Ali ste tudi vi?

— Ne mislim, gospod, da je kedaj izvršil takro dejanje. To pa sedaj nič ne koristi, ker je obsojen.

— Seveda, če se ne bo našel pravtga morilca krovjanjarja.

— Da, — je odvrnil Austin, ki se je tresel.

— Ali naj ga izdam oblastim?

— Ali ga poznatej? — je vzkliknil Austin, ki je skočil pokonci.

— Da, Rushbrook, — je odvrnil McShane z grmečim glasom, — poznam ga, — morilce si ti!

To je bilo preveč za Austina. Sesedel se je, kot da ga je zaleda krogla v srce. McShane in Donahue sta mu skušala pomagati, a ker je ostal nezavesten, sta poklicala službniške, ki so poslušali po zdravniku. Donahue in McShane sta odšla in v istem trenutku sta se pripeljali Mrs. Austin in Mary.

Precej časa je trudalo, predno se je zdravnik posrečilo spraviti nezavestnega Austin-a k zavesti. Nato pa je nastopil delirij, ki je trajal več dni. Zdravnik so napovedovali krizo, ki je v resničnosti. Austinu se je vrnila zavest, a obenem je bilo izgubljeno vsako upanje, da bi kedaj zapustil posteljo.

Mr. Austin si je več dnipripravil predavanja svojega moža, da govoriti resmico ter reki svojega sina in de po dolgem in težkem boju se je mogel Austin odločiti za to dejstvo pravčnosti. Podklican je bil mirovni sodnik, ki je sestavil pravomočno listino, v kateri je Austin priznal svoj zlonč in ter popularno razbremeni svojega sina.

McShane in Donahue, ki sta vedela za vse korak, sta prosila sodnika za poverjen prepis priznanja in oborožena s tem, sta se našli pri Trevorju, da stori potrebne korake za oproštenje Joe-a.

Mrs. Austin se je nahajala medtem v veliki bedi. Njen mož je bil morev. Domnevala je sicer, da je priznal svojo krivdo. Njen mož je vedela, da kakoge obsega, kajti ona in Mary nista čuli, kaj se je zgodilo med sodnikom in zamrli možem. Komerno je doseglo pismo McShane, ki je pojasnilo celo zadevo ter odvalilo težak kamen s srca mater.

Mary, — je rekla Mrs. Austin, — sedaj pa hitro s tem pismom v Exeter.

Mary si ni dala tega dvakrat ruhi ter takoj odpovedala.

McShane in Donahue sta medtem s pomočjo Trevorja izpostavila oproštenje Joe-a in slednji se je kmaču nahajjal na poti v Portsmouth, kjer se je sestal z Emo Phillips in svojimi družbeniki.

Tri meseca pozneje se je vrnila poroka Joe-a z Emo, katere so udeležili vsi njegovi znanci in prijatelji in ki je bila prava znamenitost za Portsmouth.

(KONEC.)

Na razpotju.

Dr. Fr. Žbanič.

(Konec.)

— Na Dunaj ali v Budimpešto? Ali nisi rekla, da že imas službo?

— Imam jo na dve strani in odločim se še... Če mi ne bo ugajalo tu, grem pač tja...

— In kako si prišla do teh služb?

— Ali te to zanima?... No, potom inseriranja.

— In v kakem podjetju boš zaposlena?

— V kavarni! Tja hočem, kjer najbolj vre in valovi živiljenje... Pozabiti hočem...

— V kavarno hoček? O Alma, ne norčuj se tako kruto!

— Zakaj bi se norčevala? Ali je to kaj tako strašnega?

— Da, Alma, strašno je! V kavarno, v tisto nočno živiljenje in eceli v takem mestu kot je Dunaj ali Budimpešta!... O Alma, ako si že hotela, zakaj se nisi prej z menoju posvetovala?

— Kakega pomena bi bilo?... Ti bi imel svoje pomicisne, kakor jih imaš sedaj in do nobene odločitve bi ne bilo prišlo. Obenem pa bi bil ternal in tožil — ne, tega bi ne biša mogla dalje prenemati!

— In tako sem dela po lastnem preudarku! Poglavitno je, da rečim tebi in se grozne bede... Vse drugo je le majhne važnosti...

— Alma, to je pot nizol!...

— Gotovo! Danes že milostna gospa, jutri uslužbenka, ki se lahko vsak obregne vanjo — to je nedvomno pot nizol.

— Alma, opolzka je ta pot...

— Ako moram pasti — in padec je že to, da sem od jutri dalje služkinja in ne več gospodinja — je precej vseeno, ali padem malo manj ali malo bolj globoko...

— Alma, ne vem, če me dobro razumeš. Težko mi je govoriti s teboj o takih delikalnih stvareh, toda ne morem si kaj... Vidiš, Alma, vsak mož ima hipe, ko se mu — ne vem, kako bi prav reklo — no, ko se mu pojavi dvomi... ko se ga loti neka nezaupnost do lastne žene... ko se začne batiti za njenega ljubezena in ko se mu dozvede, da ni dovelj stanovitna, doveljmočna, da bi premagala vse izkušnje...

— Doslej sem ti bila vedno zvezsta...

— Doslej ni bilo prilike, ni bilo zapeljevanja...

— O motiš se! Ni je ženske, ki je količaj lepa — in menda imam tudi jaz to smolo, da me smatrajo možki za čedno — da bi je ne zalezalo vedno sto požljivih pogledov! In prilike, moj Bog, prilike je vedno več kot zadost! Ako bi bila hotela — desetkrat, ne enkrat vsak dan bi te bila lahko varala...

— Verjamem, da nisi ničesar storila, kar bi... Toda v domičem kraju take stvari pač ne gredo tako lahko... Prej ali slej bi zapazil kdo, no, in...

— Ni me to zadrževalo, moj dragi!... Sploh nisem ženska, ki bi koprnela po romantičnih avanturah... Pač pa pričavam, da sem ženska z zdravimi instinkti, ženska, ki bi rado imela svoj delež od življenja...

— Tam v velikem tujem mestu bo nevarnost že večja... Vzbude se ti želite, ki jih doslej nisi poznala!

— Ker bi ne imelo nobenega zmisla, da bi ti poročala...

— Potem ti vrnem pismo neodpreto...

— O, Alma, meni je, kakor bi bil tole težak sen... Ne, ne, Alma, ne se dobi kak drug izhod! Do južni stvari že enkrat vsestransko preudarila, to si kuhal jezo in nej...

— Ker vem, kaj se skriva za takimi stvarmi! O že vidim, kako te obkrožajo, kako si prizadevajo, kako ti obstajajo... In že vidim v dumah, kako ti polagoma gine iz spo-

— Raj ne! Manj pozornosti bo vzbudil moj odhod tako!

Njena beseda je bila odločna, izraz v njenem obrazu neizprosen.

Stopila je še k njemu in ga pojavila, nato pa odhitele iz sobe... On je hotel še nekaj zaklicati za njo, a jezik mu je odrekel in onemogočil se je seselet nazaj na stol.

Vedel je, da se njuna pota, ki sta se v tem hipu razčela, ne strehati nikoli več —

FRANOSKI ZDRAVNIK O PORODIH

Vsaka žena naj postane mati pred 25 letom. Poldruži milijon francoskih žen je obsojenih na celibat.

Pariški dnevnik "Matin" priča razgovor svojega poročevalca s slovitem francoskim genetologom prof. Pinardom. Pinard je mnenja, naj bi vsake žena rodila pred 25. letom, ker spada porod k njenemu zdravju. Profesor Pinard opozarja na strahotno število poldružega milijona francoskih žen, ki so obsojeni, da žive brez zakona in na način tudi brez otrok. O zloglasni besedi "nezakonska mati" ali "mati-devojka" je izrazil profesor Pinard nastopno:

— Odpravite to nesrečno besedo, ki pomeni pravno sramoto. Beseda pridevije neomoženi materi javno sramoto.

— Moje mnenje? Zelo enostavno: na Francoskem je nad poldruži milijon žen, ki se morejo omoriti, ako predpostavimo, da vsem vsak mož po eno ženo.

Prepričan sem, da žena ni zdravna, ako ne rodi pred 25. letom. Tekom svoje petdesetletne karijere in tekmo svojega dolgega kliničnega dela nisem trčil na ženo s šestimi otroki, ki bi kazala znake posebne obolenosti radi porodov. — Nisem pa tudi srečal osamele devojke, ki bi bila na stara leta zdrava. Resnica je, da je sterilitnost načrta zdravju. Zakonodaja, ki jo omogoča, je nečloveška in nasploh nizol.

O tej stvari napišem za akademijo razpravo. Bo moja zadnja beseda v tej stvari. Pozneje se bodo prepričali, da sem imel prav.

Ali naj opozorim, da sem v parlamentu skupno s tovarisem Bretonom dosegel progresivno znižanje voznih listkov na železnicah za člane številne družine? In da sem zahteval za vsako nosečo ženo ali mater malega deteta, da se jima nasploh ne bo nizol.

Zakon niso pravili! Ne govoriva o očetovstvu in njegovi dolžnosti! Vem, da iščejo očeta po drugih deželah in da zadostuje n. pr. na Dunaju prisega na evangelij.

Govoriva rajšči o zabolodi "upravnega splava", ki toliko škodi sodobni družbi.

Zakaj? Ekr je sodišče vedno oprostilo mater. Ali ni morda imelo prav? Ali naj se zasleduje žena — mati ali po brezreni oče, ki zasledi prisilna dela, dasi prepoveduje, da ga iščemo?

Zakon niso pravili! Ne govoriva o očetovstvu in njegovi dolžnosti! Vem, da iščejo očeta po drugih dežalah in da zadostuje n. pr. na Dunaju prisega na evangelij.

Govoriva rajšči o zabolodi "upravnega splava", ki toliko škodi sodobni družbi.

— Meni nemara nič manj!

— Nečesa te že prošim, Alma! Vem, nisem mož, ki bi te bil vreden v vsakem pogledu, toda to lahko vredno je.

— O Alma, tako brido mi je pri se!

— Meni nemara nič manj!